

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Concilivm Coloniense, Svb Praesidio Conradi Episcopi Cardinalis
Portuensis, & sanctae Rufinae, sedisque apostolicae legati, contra
simoniacos & concubenarios clericos celebratum, anno Domini MCCXXV. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

CONCILIVM COLONIENSE,
 SVB PRÆSIDIO CONRADI EPISCOPI CARDINALIS
 Portuensis, & sanctæ Rufinæ, sedisque apostolicæ le-
 gati, contra simoniacos & concubenarios clericos ce-
 lebratum, anno Domini MCCXXV. IV. Idus Decem-
 bris, tempore Honorii papæ tertii.

TITVLI CAPITVLORVM.

I. De continentia clericorum.	nicatis per episcopos.
II. De pœnis concubinariorum clericorum.	IX. De patronis laicis clericos ad ecclesias simoniace presentantibus.
III. De scortatoribus clericis ruralibus per archidiaconos corrigendis.	X. De clericis simoniace presentatis.
IV. Quam pœnam iudex ecclesiasticus, aliquem præpropere excommunicans, incurrat.	XI. De episcopis & archidiaconis clericos simoniace presentatos instituentibus.
V. Clericos fructus præbendarum suarum concubinis & spuris suis relinquere non posse.	XII. De ecclesiis non per mercenarios, sed pastores, seu saltem vicarios perpetuos regendis.
VI. De clericis excommunicatis vel suspensis diuina celebrantibus.	XIII. De committentibus incestum cum sanctimonialibus & canonicis, & de eiusmodi sacris virginibus pollutis.
VII. De clericis coram excommunicatis celebrantibus.	XIV. De his constitutionibus conciliaribus publicandis.
VIII. De publicandis excommu-	

Conradus miseratione diuina Portuensis & sanctæ Rufinæ episcopus, apostolicæ sedis legatus, vniuersis Christi fidelibus, ad quos præsens scriptum peruenerit, salutem in Christo Iesu.

CAPITVLA.

I.

LICET multa super continentia clericorum sanctorum patrum hæctenus emanauerint instituta, quia tamen adhuc nonnulli clerici lumbos suos cingulo continentia, vt accipimus, non præcingunt, in animæ suæ periculum & scandalum plurimorum, non attendentes quoniam scriptum est:

ANNO CHRISTI 1225. *est: Sancti estote, quoniam ego sanctus sum Deus ve-* Leuit. II.

ster: nos qui nunc demum circa horam vndecimam missi sumus, vt nocua de vinea Domini sabaath ex officio nobis iniuncto, quantum ipse dederit, extirpemus, quia zelus nos comedit domus eius, huius sacri approbatione Concilii duximus statuendum. Præcipimus igitur, vt clerici continenter & caste viuere studeant vniuersi, & maxime in ordinibus sacris constituti, quatenus in conspectu Dei omnipotentis puro corde & mundo corpore valeant ministrare.

II.

Si quis autem clericorum deinceps fuerit deprehensus incontinentiæ vitio laborare, detinendo publice concubinam, nisi post admonitionem canonicam illam a se prorsus expulerit, extunc tam beneficio quam & officio spoliatur. Si vero nec sic foetorem suæ libidinis curauerit euitare, quia crescente contumacia crescere debet & pœna, anathematis sententia feriat. Qui vero obscœnis voluptatibus inhiantes concubinas vsque ad hæc tempora publice tenuerunt, ne delictum præteritum transeat impunitum, eos sub pœnitentiam duximus redigendos: vt, si canonici fuerint, quadraginta diebus in claustris suis in quadragesimali cibo ieiuent. Si autem hæc agere contempserint, præpositis & decanis & capitulis ecclesiarum sub anathemate prohibemus, ne præbendarum fructus eis ministrent, nec ad chorum vel ad consortium capituli eos admittant, nisi incepta dicta pœnitentia & peracta, & præstito iuramento, quod eas vl-

terius non resumant. Qui vero remotas resumere præsumperint, decreuimus eos beneficiis esse priuatos, vt illi, ad quorum collationem eorum beneficia pertinent, ea idoneis personis assignent intra tempus in generali Concilio comprehensum: alioquin proximus superior extunc ea studeat assignare. Si vero decani, vel alii eorum confratres, excessum eorum scientes dissimulare præsumperint, eos denuntiamus excommunicationis vinculo subiacere.

III.

De clericis ruralibus concubinariis expressus rigor superius obseruetur: quorum archidiaconi, si eos in iniquitatibus voluerint confouere, vel eorum dissimulare excessus, sciant ab officio se suspensos: & si in suspensione permanerint, eos præcipimus per episcopos suos a dignitatibus remoueri: quæ dignitates per eosdem episcopos, vel alios, ad quos eorum spectat collatio, personis idoneis assignentur.

IV.

Cap. 1. de
sent. ex-
com. in 6.

Quantæ temeritatis & præsumptionis existat, quod qui seruare debent canonicas sanctiones, in quibus aperte continetur quod nullus aliquem sine rationabili causa excommunicare præsumat, eas frangere non formidant; plures non amore iustitiæ, sed liuore odii, vel fauore aduersariorum, excommunicationis vinculo innodatos, nullus prorsus ignorat. Quare firmiter prohibemus, ne in aliquem excommunicationis sententiam, nisi competenti admonitione præmissa, & præsent-

ANNO
 CHRISTI
 1215.

bus personis idoneis, per quas, si necesse fuerit, possit probari admonitio, promulgare præsumat: & si prælatus contra hoc fecerit, & admonitus errorem suum non reuocauerit, per mensem ab ingressu ecclesiæ sit exclusus.

V.

Ad abolendam de domo Domini consuetudinem, vel potius corruptelam seu temeritatem, qua clerici, (qui signum pudicitiae debent ostendere laicis, quibus positi sunt in exemplum) in argumentum finalis suae impoenitentiae, fructus præbendarum suarum concubinis vel spuriiis suis legant in vltima voluntate, contra eos rigor ecclesiasticus exerceri debet. Quare sub anathemate prohibemus, ne de cetero clerici gratia testandi abutentes, cum de rebus ecclesiæ nullum possint condere testamentum, fructus beneficiorum ecclesiasticorum spuriiis suis vel concubinis suis dimittant. Qui vero contra hanc inhibitionem venire præsumperint, in signum suae perditionis ecclesiastica careant sepultura: & quibus taliter fructus legantur, eis careant ipso iure. Qui autem testamentum tale manutenere voluerint, & per quorum manus personis illis fructus præbendæ fuerint ministrati, ipso facto sciant se excommunicationis vinculo innodatos: & quamdiu fructus huiusmodi contra hanc institutionem ministrati fuerint, ecclesia ipsa sit sub interdicto posita.

Cap. Quia nos, & cap. Relatum de testam.

VI.

Cum scriptum sit in lege veteri, quod quicumque non obtemperasset sacerdotibus, aut extra po-

Concil. Tom. 28.

Ll ij

fitus lapidaretur a populo, aut gladio ceruice supposita expiaret cruore contemptum; & in primitiua ecclesia inobedientes cuncti de ecclesia rabido * ore dæmonum traherentur; multi nomine sacerdotum, censuram ecclesiasticam contemnentibus, excommunicati vel suspensi a prælatis ipsorum, exigentibus culpis suis, & immemores quod episcopis & prælatis clauium regni cælestis collata sit potestas, atrectare sibi interdicta mysteria non verentur: contra quos rigorem ecclesiasticum volumus exerceri. Statuimus igitur vt tales, sine spe restitutionis, ab officiis & beneficiis deponantur, & infames & intestabiles sint, & de cetero ad beneficia ecclesiastica nullatenus admittantur, nisi per pœnitentiam approbatam & * conuersionem laudabilem sedis apostolicæ gratiam meruerint obtinere.

VII.

Præterea sunt nonnulli, qui crassam prætendentes ignorantiam, (quæ cum non excuset a culpa, nec eos a pœna poterit excusare) coram his diuina celebrare præsumant qui excommunicationis vinculo sunt innodati, dicentes quod eis excommunicatio nec per literas, nec per nuntios fuerit nuntiata, cum ipsi excommunicati impediunt sæpe ne possit ad eos denuntiatio vel citatio peruenire, vel malitiose se occultent: & cum talis sit merito contumax censendus, statuimus vt postquam tales excommunicati fuerint, & in vicinis locis publice denuntiati, sacerdos qui coram eis celebrauerit, simili pœna puniatur.

ANNO
CHRISTI
1145.

VIII.

Si episcopus aliquem excommunicauerit certa de causa, denuntiet vicinis episcopis per suas patentes literas, vt excommunicatum denuntiari faciant, & euitari: & tunc sine difficultate aliqua vicini episcopi excommunicatum faciant publice denuntiari, & in diocesibus suis arctius euitari. Si vero episcopi fuerint negligentēs, & excommunicatis scienter communicauerint, tamdiu cathedralium ecclesiarum canonici eis non communicent, quamdiu huic salubri sanctioni contempserint obedire.

IX.

Quoniam in quibusdam locis Alemanix fundatores ecclesiarum, vel heredes ipsorum, potestate, in qua eos ecclesia hucusque sustinuit, abutuntur, partem decimarum, vel aliarum obventionum ecclesiasticarum, in quibus ius obtinent patronatus, sibi retinentes ex pacto, repræsentant clericos ad easdem: huic vulnere cancroso & simoniaco censuræ ferrum apponimus, decernentes vt ex quo constiterit patronum huiusmodi flagitium perpetrasse, anathemate feriatur, & eius terra supponatur ecclesiastico interdicto, donec ecclesiam liberam cum suo iure dimittat, saluo iure patronatus, quod eis de misericordia reseruamus, qui possunt per iuris excusari ignorantiam.

X.

Qui vero cæca cupiditate ducti, taliter a patronis præsentationem receperint, officio beneficioque priuentur, nec ad beneficium vel actus

ecclesiasticos admittantur, nisi cum eis per sedem apostolicam fuerit dispensatum.

XI.

Iuramentū
ante insti-
tutionem
præstandū.

Episcopi vero & archidiaconi, qui talibus scienter curam animarum commiserint, ab institutione & collatione perpetuo sint suspensi. Statuimus etiam quod nullus clericus ad curam animarum ab episcopo vel archidiacono admittatur, nisi prius iurauerit quod nullam in adeptione beneficii, ad cuius curam præsentatur, commiserit simoniam.

XII.

Quia enormis quædam consuetudo in quibusdam Alemaniam partibus contra canonicas sanctiones inualuit, ut ponantur in ecclesiis conductitiis sacerdotes vicarii temporales, ne id fiat de cetero, auctoritate legationis qua fungimur omnibus modis inhibemus. Sed cum vicarius poni debet & potest, perpetuo instituatur, idque assensu & auctoritate diocesani, & archidiaconi loci illius: nec episcopus vel archidiaconus talem instituat, nisi ei de bonis ecclesie coram eo tantum fuerit assignatum, unde iura episcopi & archidiaconi possit persolvere, & congruam & sufficientem sustentationem habere.

XIII.

De pœn.
dist. 1. cap.
Si quis. &
in auth. Si
quis, cap.
de episco-
pis & cleri-
cis.

Licet contra nefandos insidiatores sacrarum virginum pudicitie pœnæ grauissimæ sint institutæ tam canonicæ quam legales, quidam tamen, relaxatis voluptatum habenis, in lacum miserie & in lutum facis se immergunt, ut salutis æternæ coronam, honestatis normam, earumque pudici-

ANNO
CHRISTI
1225

tiam interpellare præsumant : contra quos ner-
uum rigoris apponimus, statuentes vt quicum-
que pudicitiam sanctimonialium, cuiuscumque ha-
bitus, ausu sacrilego sollicitare præsumpserit, ab
officio, si clericus fuerit; si laicus a perceptione
corporis Domini nouerit se suspensum. Qui ve-
ro * sacrilegium vel temerarium carnis commer-
cium cum talibus habuerit, ipso facto excommu-
nicationis sententia se nouerit innodatum. San-
ctimonialis vero seu canonica quæ huiusmodi cri-
men flagitiosum perpetrauerit, vltius ad officium
aliquod in monasterio nullatenus admittatur; sed
in signum iniquitatis suæ vltima tam in claustro
maneat quam in choro.

* forte
cilegam

XI V.

Quoniam memoria hominum dilabatur cum
tempore dilabente, ne quis ex nostrarum consti-
tutionum ignorantia velamen in posterum excu-
sationis assumat, in virtute sanctæ obedientiæ &
sub pœna excommunicationis districte præcipi-
mus, vt archiepiscopi, episcopi, archidiaconi &
decani, in suo singuli Concilio annis singulis ce-
lebrando eas publicari faciant & seruari, pœnam
transgressoribus infligendo. Quas enim abbates &
alii ecclesiarum & monasteriorum prælati conscri-
bi faciant, & in suis capitulis frequentius publicari,
vt tam ab ipsis quam a suis subditis inuiolabiliter
obseruentur. Acta sunt hæc anno Domini 1225.
quarto Idus Decembris.

NOTA.

▪ Concilium.] In hanc Synodum Laurentius Surius ita præfatur: Anno nati Seruatoris 1224. Honorius eius nominis tertius pontifex maximus, in Germaniam legatum misit a latere Conradum Eginonis, quondam monachum & abbatem instituti Cisterciensis, tum vero episcopum cardinalem Portuensem & sanctæ Rufinæ, virum doctrina & religione celebrem, & cuiusdam dynastæ filium. Erant enim id temporis in occidente quadam morum corruptela, quas pontifex amoliri volebat: porro orientem vexabant Saraceni. Postquam igitur memoratus cardinalis in Germaniam peruenit, Synodum hanc coegit anno 1225. que cum pleraque habeat lectu digna, in gratiam lectoris huc eam adscribere volumus: idque tanto libentius, quod hoc loco sustulimus opusculum illud tripartitum, parum opportune in superiori editione Concilii insertum, cum nec auctoris certi nomen præ se ferat, nec ab ullo sit Concilio profectum. Quæ in re non dubitamus, quin eruditus lector nostrum sit consilium probaturus. Quod autem ad hanc Synodum attinet, scire debet lector, quæ in ea promulgata sunt constitutiones, eas iam dictum cardinalem per omnem Germaniam misisse archiepiscopis, episcopis, archidiaconis & archipresbyteris, quos decanos rurales vocant, eisque seueriter mandasse, ut in Conciliis annis singulis celebrandis eas publicari & obseruari facerent. Hoc eodem tempore venit magister Romanus ad partes Gallicanas a domino papa missus, ut ibi legationis officio fungeretur. Quo cum peruenisset, fecit conuocare regem Francorum cum archiepiscopis, episcopis, & clero Gallicano ad Concilium cum comite Tolosano, pro quo specialiter ad partes illas missus fuerat, sicut sequens relatio declarabit. Conuenerunt igitur ad Bituricam ciuitatem ad Concilium, Lugdunensis, Rhemensis, Rothomagensis, Turonensis, Bituricensis, Anxianensis archiepiscopi: Burdigalensis vero Romæ fuit, & Narbonensis ecclesia vacabat. Conuenerunt igitur nouem prouinciarum suffraganei circiter centum, cum abbatibus & prioribus, & singulorum procuratoribus capitulorum, mandatum summi pontificis audituri. Sed quoniam Lugdunensis archiepiscopus vendicabat sibi primatiam super archiepiscopum Senonensem, & Rothomagensis super Bituricensem, Anxianensem, Narbonensem, & eorum suffraganeos, timebatur de discordia, & ideo non fuit sessum quasi in Concilio, sed ut in consilio. Quibus sedentibus, & lectis in publico legationis literis, apparuerunt comes Tolosanus ex una parte, & Simon de Monteforti ex altera, qui petiit sibi restitui terram Raimundi comitis Tolosani, quam dominus papa & rex Francorum Philippus sibi & patri suo contulerunt, exhibens supra donatione facta utriusque, papa scilicet & regis, munimenta. Addiditque comitem Raimundum abiudicatum fuisse Romæ in Concilio generali propter hæresim, quæ dicitur hæresis Albigensum, ad minus a parte maiori terra quam nunc tenet. Econtra comes Raimundus obtulit se facturum erga regem Francorum & ecclesiam Romanam quidquid facere deberet pro hereditate sua. Tunc cum peteret pars aduersa ab eo ut subiret iudicium duodecim parium Gallia, respondit Raimundus: Recipiat rex homagium meum, & paratus sum subire.

ANNO CHRISTI 1125.

ire: quia forte non haberent me pro pari, si secus fieret. Cumque hincinde fuisset plurimum altercatum, precepit archiepiscopis singulis legatus cum presentibus, ut conuocatis seorsum unusquisque suffraganeis, cum eis deliberarent super negotio prefato, & traderent legato consilium suum redactum in scripto. Quo facto, legatus excommunicauit omnes qui super hoc sua consilia reuelarent, dicens se ea velle domino papa significare, & Francorum regi ostendere.

Post hæc subiungit, quod legatus expetuerit in singulis cathedralibus ecclesiis duas præbendas Romanæ curiæ applicari: quodque procuratores capitulorum allegatæ petitioni nequaquam consentiendum esse responderint, ob causas quas ille prolixè enarrat.

Hanc Synodum Coloniae habitam nescio quo auctore refert Bzouius in annalibus anno 1125. numero 4.

CONCILIVM

ANNO CHRISTI 1126.

VVESTMONASTERIENSE,
IN CAUSA ROMANI PONTIFICIS DVARVM
præbendarum obuentiones suæ curiæ assignari petentis, celebratum in Anglia anno Domini M C C X X V I.
tempore Honorii papæ III.

NOTA.

Concilium.] Acta synodalia Matthæus Parisiensis summatim ita narrat: Stephanus Cantuariensis archiepiscopus vocatis ad Concilium cunctis apud Vestmonasterium post pascha quos negotium tangebatur, recitari fecit literas supradictas de beneficiis Romana ecclesia conferendis coram rege & prelati Angliæ, qui ad eius vocationem plene conuenerant. Sed illis auditis ac diligenter intellectis, singuli singulos ad visum monebant super concupiscentia Romanorum. Tunc rex conuocatis seorsum prelati & quibusdam magnatibus, hoc archiepiscopo dedit responsum: Ista, quæ suadet nobis dominus papa, vniuersam Christianitatis latitudinem respiciunt, & quia nos quasi in extremis orbis constituti sumus partibus, cum viderimus qualiter cetera regna erga tales se habuerint exactiones, dominus papa, cum ab aliis regnis habuerimus exemplum, in obsequiis nos inueniet promptiores. Et his dictis concessa est omnibus licentia recedendi.

VITA ET EPISTOLÆ

GREGORII PAPÆ IX.

ANNO CHRISTI 1127.

GREGORIVS IX. qui auctore Vrspergeni prius Vgolinus Ostiensis episcopus dicebatur, natione de Anagnia, ex comitibus Signiæ oriundus, defuncto Honorio
Concil. Tom. 28. Mm

Gregorius IX. quando pontifex factus